

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE MEMBRIS ECCLE-||SIAE MILITANTIS,|| TRIBVS LIBRIS|| EXPLICATA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

XVII. De Chorepiscopis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53880](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53880)

rum, quibus absentia Pastorum pernicioſa eſt. TERTIUM, quòd habeat Conſiliarios magis inſtructos, & exercitatoſ, cùm hæc ſola & aſſiduè tractent: facta autem legitimè hæc mutatione Concilij Pontificij ab Episcopis & Cardinalibus ad ſolos Cardinales; mirum eſſe non debet, ſi etiam facta eſt mutatio dignitatum.

Sed placet, ad finem huius loci repugnantiam verborum Caluini in extrema diſputatione cap. 7. lib. 4. Inſtitut. annotare. Nam in ult. §. miratur Cardinalium amplitudinem: *Nefcio, inquit, qui factum ſit, ſi ita ſubito in tantam amplitudinem emerſerint.* Et mox infra: *Nunc adeò mutata ſors eſt, ſi facti ſint Regum & Caſarum cognati. Nec dubium eſt, quin ſua cum ſuo capite ſenſim creuerint, donec ad hoc dignitatis faſtigium euecti fuerunt.* Hæc ille. Qui tamen continuò ſubiungit contrarium: *Impleri, inquit, in illis oportuit quod de talibus ait Malachias; Vos receſſiſtis de ſua, & offendere feciſtis in lege plurimos; propterea ecce ego dedi vos contemptibiles & viles omni populo.* At quomodo, quaſo, iſta cohærent, ut in ſummum faſtigium amplitudinis creuerint Cardinales, ita ut Regum ac Caſarum cognati facti ſint, & tamen contemptibiles ac viles euaserint omni populo? Sed de hiſ ſatis.

CAPVT XVII.

De Chorepiscopis.

DIXIMVS de diſtinctione & officio Clericorum eorum, qui etiam hoc tempore locum ſuum habent in Eccleſia; nunc addendum viſum eſt aliquid de Chorepiscopis, quorum nomen & officium olim in vſu erat, nunc autem penè interuiſſe videtur.

Igitur Chorepiscopi dicebãtur olim Presbyteri quidam, qui in pagis, aut oppidulis curam animarum gerebant loco Episcoporum, ut nunc ferè Parochi faciunt. Dicebantur autem Chorepiscopi, vel, ut Damasus indicat in epistoſa 3. quaſi villarum Episcopi. nam *χορη* Græcè oppidum ac regionem ſignificat: vel potius, ut Concilium Neocaſarienſe canone decimo tertio, & Antiochenum canone 8. docent, quaſi

quasi Vicarij Episcopi, vel Vicarij Episcoporum, seu loco Episcoporum constituti; *quæ* enim locum etiam significare potest. Porro eiusmodi Chorepiscopi non poterant Presbyteros & Diaconos ordinare, nec Chrismate fidelium frontes inungere, nec templa, aut altaria consecrare. cetera ferè omnia præstare poterant, quæ præstant Episcopi, vt cognosci potest ex Concilio Ancyrano can. 12. & Antiocheno can. 10. & Hispalensi II. can. 7. item ex Damaso in epist. 3. Leone epist. 86. aliàs 88. & Ioanne III. in epistola ad Episcopos Germaniæ & Galliæ.

Sed quæstio hoc loco occurrit; An Subdiaconos ordinare Chorepiscopis aliquando licuerit. Nam in Concilio Antiocheno can. 10. id eis licuisse disertis verbis asseritur. Contrà autem, id eis minimè licuisse, Damasus Papa in epist. 3. æquè disertis verbis affirmat; Concilia & Pontifices ceteri supra citati negant licere Chorepiscopis Presbyteros vel Diaconos ordinare; de Subdiaconis, ceterisque ordinibus nihil expressè dicunt.

RESPONDEO, quosdam fuisse Chorepiscopos, qui verè Episcopalem consecrationem acceperant, sed Chorepiscopi dicebantur, quòd non haberent propriam Ecclesiam, sed in aliena Diocesi ministrarent, quales sunt hoc tempore Episcopi quidam Titulares, qui & Suffraganei dici solent. Alios verò Chorepiscopos fuisse, qui nihil aliud, nisi Presbyteri essent, sed, vt diximus, in pagis, ac villis, seu etiam oppidulis Episcopum aliquo modo repræsenterent. De prioribus loqui videtur Concilium Antiochenum, vt etiam Damasus annotauit in epist. 3. nam ita incipit Canon: *Chorepiscopi, qui manus impositionem ab Episcopis acceperunt, &c. Si Episcopi sunt ordinati, &c.* vbi non de omnibus Chorepiscopis loquitur Concilium, sed de illis tantùm, qui à pluribus Episcopis, ritu Pontificum, sunt consecrati: præterea in eodem canone Concilium non solùm his Chorepiscopis permittit, vt Subdiaconos absolutè ordinent, sed etiam vt Presbyteros & Diaconos ordinare possint, si id Episcopus loci permiserit. ex quo certè sequitur, eos Chorepiscopos veros Episcopos fuisse.

Porro in fine illius canonis, vbi legimus (*Chorepiscopus ab Episcopo*

haup

Episcopo

Episcopo loci ordinandus est) non de iisdem Chorepiscopis agitur, sed de illo altero genere; voluit enim Concilium legem statuere, ut deinceps Chorepiscopus ordineretur ab vno Episcopo, & proinde Presbyter sit, non Episcopus. De quo genere Chorepiscoporum loquitur Damasus in epist. 3. cum dicit, non licere Chorepiscopis ordinare Subdiaconos.

Cetera autem Concilia & Patres, qui negant, Chorepiscopis licere ordinare Diaconos, & de Subdiaconis nihil dicunt, videntur nomine Diaconorum etiam Subdiaconos accepisse, cum sit vterque sacer ordo, & saepe apud veteres eodem nomine appellentur. Quod si euidenter ostendi possit, concessum aliquando fuisse Chorepiscopis secundigenis, ut Subdiaconos ordinarent; dicendum erit, id fuisse priuilegium, & dispensationem quandam, qualis etiam fuit quibusdam in locis, ut Presbyteri, absente Episcopo, Confirmationis Sacramentum exhiberent; ut Ambrosius scribit de Sacerdotibus Ægypti, in commentario, capit. 4. epistolæ ad Ephesios. Atque hæc de distinctione & officio Clericorum.

CAPVT XVIII.

De cœlibatu Sacerdotum; Sitne iure diuino annexus sacris ordinibus cœlibatus, an non?

SEQVITVR quarta Disputatio, quæ est de cœlibatu seu continentia hominum sacrorum, quæ quidem trimembris erit. Primum enim explicandum occurrit; Sitne iure diuino annexus cœlibatus ordinibus sacris. Deinde, si constiterit non ita esse, vtrum saltem iure Apostolico, ac rectissimè id factum sit. Postremò, num digami Apostolica lege arceantur à sacris ordinibus.

Ac, ut à primo incipiamus, *Ioannes Maior* in 4. distin. 24. quæst. 2. de iure diuino esse putauit, quòd votum Sacerdotum solenne sit, ac proinde indispensabile esse. Idem ferè docuit *Clichtonius* libro de continentia Sacerdotum, cap. 4.

& se-